

טיב הקהילה

פר' נשא
י"א סיון תשפ"א
אבות שוקא'

המסע לפי אופק ירושלים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"ג 6:58
מוצ"ש"ק 8:16
ר"ת 8:51

סוף זמן קריאת שמע וחפילה

סו"ת א' 8:14	סו"ת א' 9:41
סו"ת ב' 9:04	סו"ת ב' 10:14

המסע לפי שיעור קייז

גיליון מס':
567

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

עבודת ה' גם במשא ובמתן

וכן כשבא לחנותו ובא אדם ליקח אצלו ונותן לו מדה טובה ואיפת צדק והיץ צדק ואינו טומן משקלותיו במלח (עי' בבא מציעא סא;), אז הוא זוכר בפסוק (ויקרא יט, לו) 'איפת צדק והיץ צדק יהיה לך'. ונמצא אם עוסק במשא ומתן באמונה אזי הוא לומד גם כן, כי חס ושלום שום רמאות ושום דבר רע אשר הוא מנגד התורה אינו עושה, כי זוכר בכל מעשיו ובכל עת ורגע בתורה הקדושה שלא יעשה מדה רעה חס ושלום, וכן בכל דבר. ונמצא אם עוסק במשא ומתן באמונה אזי גם כן הוא לומד'. עכ"ל ה'קדושת לוי'.

היוצא מדבריו שזה היוצא מפאת ההכרח לעסוק במו"מ כדי לכלכל את ב"ב, אם יהיו הליכותיו כראוי וכיאות אין מעשיו מוגדרים כמי שעובד את כותלי בית המדרש, אלא כמי שמרחיב את גבולות בית המדרש. אולם זאת מוטל על האדם לדעת, שלא יחליט על פי ראות עיניו אם מקומו הוא אכן בשווקים, אלא ישאל בעצת גדול וצדיק, כי לפעמים מעורר היצר חרדות ובהלות בלבו של האדם כדי להוציאו מחוץ לכותלי בית המדרש חיים, ורק כשרצה את התלבטותיו בפני הצדיק והחכם, ישיכל הצדיק לקבוע אם התנאים מחייבים אותו ביציאה מבית המדרש, ורק אז תהיה ביכולתו להיות בטוח בדעתו כי זהו מה שדורש הקב"ה ממנו.

אלו הדברים נרמזים במקראות שלפנינו: 'על פי אהרן ובניו' שהם צדיקי הדורות 'תהיה כל עבודת בני הגרשוני' - הם יורו מה תהיה עבודת אלו שגורשו מהסתפח בבית המדרש, כלומר הם יקבעו אם אכן אין להם מנוס מלצאת מחוץ לכותלי בית המדרש ולהמיר עבודה בעבודה, וגם אחר שיכריעו שעל האדם לצאת מגבולות בית המדרש, יהיו הם המפקחים 'לכל משאם ולכל עבודתם' עליהם יוטל לקבוע באיזה 'משא ומתן' או איזה 'עבודה' יקח זה האדם כסיבה לפרנסתו, כי עליהם לרדת למזג נפשו של העומד מולם כדי לדעת מהי המשימה שיטול על עצמו ותהיה ביכולתו להחזיק הלאה בכשרותו. 'אפקדתם עליהם במשורת את כל משאם' - אחר שיבחר הצדיק את העסק ואת המשימה שיטול עליו זה הדורש בדעתם, יפקוד הצדיק עליו את פקודתו שכל משאו ומתנו תהיה במשמרת על כל המצוות הכרוכים בעסקיו, ואם אכן יקבלו עליהם את פקודת הצדיק תהיה 'זאת עבודת בני הגרשוני', וכפי שהזכרנו לעיל, שהקב"ה רוצה מזה האדם שיעבוד אותו דוקא בקיום המצוות בפועל, כי יודע הקב"ה שרק על ידי זה יבוא על תיקונו בעולם הזה, 'באהל מועד' - זה נחשב כאילו עדיין הוא ספון בבית המדרש, וכדברי ה'קדושת לוי' שהמקיים את המצוות הכרוכים במו"מ הוא בגדר עוסק בתורה, ונמצא שזה האדם לא עזב את ה'בית המדרש' אלא הרחיב גבולותיו מחוצה לו. אולם 'משמרתם בידי איתמר בן אהרן הכהן' כלומר, גם אחר שהצדיק חזקם בדרכם, והם קבלו על עצמם להיות זהיר בדבר, עליו לפקח על מעשיהם ולהזהירם על כך תמיד כסדרו, כי היצר שבשווקין הוא פי כמה וכמה מהיצר הנמצא בבית המדרש, וגם אם קיבלו עליהם להיות זהיר בכל פרטי הדינים ועומדים הם בסכנה תדירית שמא יתפתו לעצת היצר, ורק אם הצדיק ירדוש תמיד מה מעשיהם של אלו יעמדו גם הם על משמרתם, ויזכו לקיים את תכליתם בעולם.

ולכן נקרא זה הצדיק בשם 'איתמר' שאותיותיו הם ירא תם, כי הדברים העקריים שעליו להזהיר ולפקח על היוצאים למו"מ הוא על היראת ה' ועל התמימות, כי שני אלו ילוו את האדם שלא יכשל במשאו ומתנו.

על פי אהרן ובניו תהיה כל עבודת בני הגרשוני לכל משאם ולכל עבודתם ואפקדתם עליהם במשמרת את כל משאם: זאת עבודת משמרת בני הגרשוני באהל מועד ומשמרתם בידי איתמר בן אהרן הכהן: (ה, כו כח)

הנה, ישראל קדושים הם וחפצים הם לקדש את ימיהם לתורה ולעבודת ה', ועל כן יורו לה' אלו שזוכים לקבוע את מקומם בבתי מדרשות ולבלות את כל עתותיהם לתורה ולעבודת ה'.

אולם הקב"ה בהשגחתו העליונה מסבב הסיבות, והוא הגוזר מי אכן יקבע את מקומו בני עמודי דרגסי, ומי זה שימצא את טובתו דוקא בשווקים, ולפעמים נגזר גם על אברכים המלאים בשאיפות להתעלות בהר ה', לצאת מחוץ לבית המדרש, ולתור אחר אמצעי פרנסה, מאחר שתנאי החיים מכריחים אותם לכך. מובן מאליהם שגופם של אברכים אלו דווי עליהם, כי בראיה שטחית נראה להם כי עולמם חרב בעדם.

אולם אם יתבוננו במחשבה עמוקה יותר, יתחמו! דהנה, הן אמת שמלכתחילה מוטל על כל אדם לבחור את מקומו בבית המדרש, וזה מטעם היות האדם מובטח בבית המדרש בשמירה יתירה מפגעים ורתינים. אולם כל זה הוא כל עוד שלא הכווינו הקב"ה בדרך אחרת, כי אז אכן מוטל עליו לעשות את הנראה לו מובטח יותר על פי שכל הפשוט. אבל כשרואים בבירור שהקב"ה בחר לו מקום מחוץ לבית המדרש זה בעצמו הוכחה שהמקום היותר טוב עבורו הוא דוקא באותו מקום שבחרו לו משיא, הדבר צריך לשמש כאות כי מאותו מקום יבוא לידי תכליתו בעולם.

בנוסף יש לדעת כי עצם היציאה לעסוק ב'משא ומתן' אינה מוגדרת כיציאה מבית המדרש, להיפך אם יתנהג כדבעי מרחיב הוא בכך את גבולות בית המדרש גם מחוצה לה, וכדי לבאר את כוונתו נעתיק דברים מספר הקדוש 'קדושת לוי' (ליקוטים, אבות) ח"ל: "...כיון דעסק במשא ומתן באמונה שפיר עסק בתורה. דהנה יש תקנה לאנשים אשר הם מפחרים ועוסקים במשא ומתן, כי צריך ישראל מרובין, האיך יכולים לעסוק בתורה בשעה שהם עוסקים במשא ומתן. כמו שאמר (דוד) [שלמה] המלך ע"ה 'בכל דרכך דעה' (משלי ג, ו). כי הנה בשעה שאדם הולך בשוק, בשעה שפגע בו אשה ואינו רוצה להסתכל בה ולא בבגדי צבעונים של אשה, הוא [מפני] דזוכר מאמר (עבודה זרה כ.) אסור להסתכל באשה ואסור להסתכל בבגדי צבעונים של אשה, ונמצא לומד אז הלכה הנ"ל.

ובשוק ששם הוא הפקר ויכול הוא לומר שקר, ואינו אומר, דזוכר בפסוק (ויקרא יט, יא) 'לא תכחשו', ונמצא לומד אז זה הפסוק. וצריך אדם לזהר בזה מאוד שלא להגיד ולהוציא שקר מפיו, כי חס ושלום אם אדם מגיד שקר אז יש עליו למעלה מסטינים, כי אדם הכוזב אם מגיד לפעמים 'שמע ישראל' בכוחו גדולה והבורא ברוך הוא מתחיל להתפאר עצמו בזה האיש שמקבל עליו עול מלכות שמים עליו, אזי בא השטן ואומר לפניו מה הרעש הזה שאתה מתפאר, הלא הוא כוזב, ואם כן לא כיון בלבו מה שהוציא בפיו 'שמע ישראל', כי דרכו תמיד להוציא מפיו מה שלא היה בלבו, שאין פיו ולבו שוין. ונמצא צריך האדם להרחיק עצמו מאוד שחס ושלום לא יציא דבר שקר מפיו.

טיב המערכת

מה ד' אלוךך שואל מעמך'

נשמנו של אדם אחד הגיעה לאחר מאה ועשרים לעולם העליון ובית דין של מעלה פסקו את דינה לגיהנם, ביקשה אותה נשמה, שיש לה טענה גדולה והיא רוצה להציגה אך ורק בפני בורא העולם, כשהביאו את הנשמה לפני כסא הכבוד טען את טענתו: מדוע כעת מענישים אותי על מה שהיה בעולם הזה, והרי במשך כל ימי חיי לא קיבלתי שום התראה על מה שעתידי להיות עמי, והרי אין עונשין אלא אם כן מזהיריך? ענה לו הקב"ה וכי לא הזהיריך? והרי מדי יום ביומו קיבלת הזהרות והתראות, כששמעת על מקרים רבים של חולים ואנשים שנהרגו, וכל מיני מאורעות נוספים שראית או שמעת, כל הדברים האלו הם התראות שאני שלחתי לך, אבל במקום לקבל את המסר שנשלח אליך בחרת להתעלם, לעצום עיניים ולאטום אזניים ולהמשיך בחיים, הרי שהדין שדנו אותך הוא דין אמת.

עם ישראל נמצא במצב לא פשוט, כל הזמן, כל יום קורים דברים, לצערנו דברים לא טובים, חטפנו מכה ועוד מכה וזה ממשין, ויהי' שעד שיגיעו שורות אלו לידי הקוראים כבר יהיה שקט ולא ישמעו שוד ושבר בגבולנו, ובניתיים, טבע העולם הוא ששואלים שאלות, מי שאינו מאמין בהשגחת השי"ת שואל ומחפש מי האשמים, ואנו שאמונים אנו על השגחתו התמידית של השי"ת, שואלים את עצמנו את השאלה הנצחית 'מה ד' אלוךך שואל מעמך', אנו יודעים שכל מה שקורה בעולם - קשור אלינו, אל כל אחד ואחד מאיתנו באופן אישי, ולכן בעקבות כל מקרה ששמענו או ראינו אנו שואלים את עצמנו למה השי"ת הראה לי את זאת?

בפרשתנו כתובה פרשת סוטה ומיד אחריה פרשת זויר, ורש"י מסביר מדוע: 'למה נסמכה פרשת זויר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקלה יזיר עצמו מן היין, שהוא מביא לידי קלקול, כך מלמדים אותנו הז"ל שכל דבר שרואים צריך ללמד אותנו משהו, והשאלה שאנחנו צריכים לשאול את עצמנו היא: מדוע הראו לי זאת מן השמיים?!

(ע"פ ס'פ' תורה-נשא)

ניתן לשפוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א • בפספר מיוחד וישיר
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

הלכות ברכת התורה

א. ברכת התורה צריך לזוהר בה מאוד שלא ללמוד עד שיברך, ויברכנה בשמחה גדולה ליתן הודאה על שבחר בנו ונתן לנו כלי חמדתו, ומי שאינו נוהר בברכת התורה עונשו גדול מאוד, ואמרזו חז"ל שאינו זוכה ח"ו להיות לו בן ת"ח עבור זה (סי' מ"ו ומ"ב סק"ג).

ב. וצריך לזוהר בה מאוד, שלא חרבה הארץ אלא מפני שלא ברכו בתורה תחילה, לפי שלא היתה חשובה בעיניהם כל כך לברך עליה, לכך היו מזלזלים בברכתה, ולכן לא הגינה עליהם תורתם אף על פי שעסקו בה הרבה, ולכן יראה כל אדם שתהיה כלי חמדתו של הקדוש ברוך הוא שהיה משתעשע בה בכל יום חשובה בעיניו לברך עליה בשמחה יותר מעל כל הנאות שבעולם, שזה מורה שעוסק בה לשמה, וזכה לשלשלת הנמשך לעוסק בה לשמה, שהוא, לא ימוש מפני ומפי זרעך וגו', שתעשה שאלתו ובקשתו שמבקש בברכתה ונהיה אנחנו וצאצאינו (שרע הרב סי' א').

ג. ויכון בברכתו על מעמד הר סיני אשר בחר בנו מכל העמים וקרבונו לפני הר סיני והשמיענו דבריו מתוך האש ונתן לנו את תורתו הקדושה שהיא בית חיינו כלי חמדתו שהיה משתעשע בה בכל יום (סו"ב).

ד. ומעיקר הזהירות הוא, שצריך להבין פירוש המילות, ולאמרה בנחת מילה במילה שלא יחסר שום תיבה או אות, וגם צריך לאמרה בחשק נמרץ, וישים אל ליבו אשר הוא מברך על התורה אשר הוא חיינו ואורך ימינו בעוה"ז ובעוה"ב (מה"ח סק"א).

ה. ברכת התורה היא סגולה נפלאה שלא ישכח מה שילמוד (צ"ח מסכת ברכות דף ט"ד).

ו. וצריך לברך בין למקרא בין למדרש בין למשנה בין לגמרא (סי' א'), וכן לדבר הזהרה והקבלה (מה"ח סק"ג).

ז. ובכלל זה ספרי דרש, וה"ה ספרי מוסר אם יש בהם פסוקים ודשות חז"ל (מק"ה לחי' סי' א'), וכן לימוד הא' ב' עם בנו גם כן בכלל מצות ת"ת, כשמכוון לכך, אבל בשעת הדחק כששואל ממנו על איזה אות כיצד לקרואה, אינו צריך למנוע מפני ברכת התורה, שיש לו על מה לסמוך שאין מתכוונים למצות ת"ת (תשובה ד' סי' א').

ח. ואין לומר פסוקים אפילו דרך תחנונים קודם ברכת התורה, ויש נהוג גם כן בימי הסליחות לומר ברכת התורה קודם הסליחות ולדלגה אחר כך כשאומר ברכת השחר (סי' מ"ו סק"ב).

ט. הרבה ראשונים סוברים שברכת התורה הוא מדאורייתא, ולכן אם נסתפק לו אם בריך ברכת התורה חוזר ומברך, ומכל מקום לא יברך מספק אלא ברכת אשר בחר בנו, מיהו לכתחילה צריך לזוהר שיבקש מאחר שיוציאו בברכות התורה, או שיכוין לכתחילה בברכת אהבה רבה לפוטרו, וילמוד תיכף אחר התפילה ואפשר שאף אם נזכר לאחר התפילה כשכבר בריך אהבה רבה, איש להקל בזה אפילו לא למד תיכף אחר התפילה (מ"ב סק"א), אם היה יום של קריאת התורה יראה לעלות לתורה ויוצא ממ"נ (ערו"ש

קול נהי נשמע מציון

התעוררות לאמידת תיקון הצות

בבלין הקודם הופיע מאמר מרטיט מתוך דברים שהשמיע רבינו שליט"א על אודות האסון הנורא שאירע לעם ישראל ביום ל"ג בעומר האי שתא, דברי נחמה וחזקו יחד עם דברי התעוררות שנצרכים מאד לכל אחד ואחד בזמנים שכאלו, כעת נוסף עוד נקודה שרבינו שליט"א מבקש לעורר בנוגע לאסון הגדול, ענין שצריך חיזוק גדול בזמננו. לב מי לא נשבר בעת הזאת, כלל ישראל עדיין לא התאושה מעוצמת המכה שנחתה עלינו, אולם ישראל קדושים הם, משתדלים להתחזק באמונה שלימה כי 'הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט ק-ל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא' (דברים לב, ד), ומאידך גיסא מבקשים לדעת מה ה' אלוקיך שואל מעמנו לעת הזאת, במה צריכים אנו להתחזק ולהשתפר. ואם כי אין אתנו יודע עד מה, ואין אנו יודעים חשבונות שמים בשל מה כל הסער הזה, לפיכך צריך כל אחד לפשפש במעשיו ולראות באיזה דבר צריך תיקון ועליה, אלא שאפשר לומר, כי אחד הדברים שצריכים תיקון גדול, זהו ענין האבלות על חורבן ירושלים, ובפרט הנושא של תיקון הצות, שלדאבוננו נשכח מעט בזמננו, בידות שעברו הרגישו יותר את האבלות, עיינו עוד ראו אנשי צורה אשר זכר החורבן לא מש מנגד עיניהם ותמיד היו עסוקים בזה. סיפר לי יהודי זקן ובא בימים, שזוכר את הרה"ק מריבניץ זצ"ל, עוד בימי שבתו בגולת רוסיה, שבכל לילה בחצות היה שוטח אפר שריפה על הארץ, מתיישב בתוכה ומתחיל לקונן על שריפת בית אלוקיניו, כך ישב שש שעות רצופות ולא פסיק פומיה מלהתאבל על החורבן, מראה זה חזר על עצמו כל לילה, עד שכל הקירות בביתו הושחרו מן האפר שפיזר בשעת תיקון הצות. ולעולם, כל צרה שמתרחשת בקרב בני ישראל צריכה לעורר אצלנו את הציפייה לגאולה, שהרי בזמן שבית המקדש עמד על מכוננו הגין עלינו הבית המקדש מכל הצרות והיסורים, ורק משחרבה התחילו הצרות תוכפות את ישראל בזה אחר זה, כדאמרינן בגמרא (סוטה מט.) שמים שחרב בית המקדש אין לך יום שאין קלתו מרובה מחבירי. ומדוע באמת זה כך, כי רוצה הקב"ה שמתוך הצער והכאב שלנו נתעורר לצפות לביאת המשיח ולבנין בית המקדש, שאז יחבוש השי"ת את כל מאובניו ואז נזכה לבוא אל המנוחה ואל הנחלה. כמו כן, על ידי הצער העמוק והמוחשי שהאדם מרגיש מענייני העולם הזה, יותר נקל לו להרגיש את הצער של השכינה הקדושה, שאינה יודעת מנוח מן היום בו חרב בית המקדש. על אחת כמה וכמה שהאסון הנורא הזה, שהכאב הוא מבהיל הרעיון, חותך בבשר החי, בוודאי שצריך לעורר אותנו על חובת ההשתתפות בצער השכינה, ובפרט לאור העובדה שהאסון אירע בשעת חצות, שזהו הזמן המיועד לכבות ולהתאבל על החורבן, ואף על פי שבל"ג בעומר גופא אסור להתאבל, כמוכא בשער הכוונות (דרושי הפסח דרוש יב והובא במגן אברהם סימן תצ"ג ס"ק ג), אך מאחר שסוף כל סוף התרגשה עלינו הצרה הגדולה הזאת בנקודת חצות ממש, שבאותו הרגע ירדה על כל כלל ישראל רוח של צער ואבלות נוראה, הרי זה סימנא מילתא שצריך לעורר אותנו על הצער והאבלות שאנו צריכים להרגיש בשאר הלילות בזמן חצות, שבו אנו צריכים לשבת על הארץ ולקונן על חורבן שריפת בית אלוקיניו, ולומר את סדר התיקון כפי המופיע בסידורים.

ציון היא דורש אין לה

זה לא דבר פשוט, כל אחד מאתנו יש לו בית לשוב אליו, ואילו השכינה הקדושה משוטטת בחוצות ולא מוצאת מנוח לכף רגליה, השכינה הקדושה אין לה בית זה קרוב לבי' אלפים שנה, מיום שחרב בית מקדשנו ותפארתנו וגלתה שכינה מירושלים עיר הקודש והמקדש, כיצד יערב לנו אכול ושתה בעוד והשכינה הקדושה ממילת ומבכה על גלותה. נכון, קצת קשה לנו עם זה, שהרי לא ראינו את בית המקדש עומד בתפארתו ולא הכרנו מציאות אחרת מלבד הגלות אשר נולדה אל תוכה, אנו לא יודעים להעריך את עוצמת המכה והחיסרון כי לא ראינו את המצב שהיה לפני זה, אולם זהו תפקידנו, לצייר נגד עינינו את היופי וההדר שהיה בזמן שבית המקדש היה קיים, את כבוד השכינה שהיה גדול על כל הארץ, ויחד עם זה להתבונן בחורבן הנורא שאירע כך נבין קצת מה היה לנו. זה אכן לא מגיע מאילי, צריך לעמול על זה, כמו שנאמר בפסוק (ירמיה ל, יז) "ציון היא דורש אין לה", ומדייקת הגמרא שהנביא מוקנן על כך שאין מי שידרוש בזיכרונה של ירושלים, ומכאן אנו למדים שיש ענין מיוחד להעלות את זכר ירושלים בכל עת ובכל זמן, וכלשון הגמרא "דורש אין לה - מכלל דבעיא דרישה".

כל המצטער כאילו בנה בית המקדש

הלא רבי שמעון בר יוחאי עצמו לא פסיק פומיה מלהצטער בצער השכינה הקדושה, הזוהר הק' מלא וגדוש במאמרים בענין זה, ונביא כאן מאמר אחד שכתב הזוה"ק (ח"ב פרשת תרומה קנ"ז): במעלת המתאבל על חורבן ירושלים, שאפילו בשעה שאוכל ושותה אינו שוכח את צער השכינה הקדושה, וזה לשונו: מאן דאתעדן על פתוריה ומתענג באינון מיכלין, אית ליה לאדכרא ולדאגא על קדושה דארעא קדישא ועל היכלא דמלכא דקא איתחריב, ובגין הווא חשיבא דאיהו קא באתעצב על פתוריה בהווא חדוה ומשתתא דתמן, קודשא בריך הוא חשיב עליה כאלו בנה ביתיה ובהנה כל אינון חרבי דבי מקדשא, זכאה חולקיה. [מי שמתענג על שולחנו ומתענג במאכליו, יש לו לזכור ולדאג על קדושת הארץ הקדושה ועל היכל המלך שנהרבו, ובגבור אותה ההתענגות שהוא מתעצל על שולחנו בתוך כזי השמחה והמשנה אשר שם, הקדוש ברוך הוא מחשיב עליו כאילו הוא בנה את ביתו וכאילו בנה את כל החובות של בית המקדש, אשרי חלקו].

ויה"ר שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו, ותחזינה עיינינו בשוכן לציון ברחמים במהרה בימינו אמן.

ברכת כהנים באהבה

בספר הקדוש "אגרא זכלה" לבעל היבני יששכר" זצוק"ל, כתב כאן ח"ק: "כבוד אדמו"ר הרב הקדוש מורנו הרב יעקב יצחק מנוחתו כבוד בק"ק לובלין [החזקה] זצוק"ל אמו, כי 'אמור להם' הוא מלשון אהבה, מלשון 'את ה' האמרת היום' (דברים כו, יז), כמבואר בזוהר (ח"ג קמז): שצריך לברך את ישראל באהבה, וזה נוטח הברכה כנודע" עכ"ל.

ולפי דרכו בקודש פירשו: "וציונו לברך את עמו ישראל באהבה", היינו בכך גופא ציונו שנברך את עמו ישראל שיזכו למידת 'אהבה', שתהא אהבה ואחוה שלום ורעות בישראל, בינם לבין עצמם, ובינם לבין אביהם שבשמים. ובהמשך דברי קדשו פירש האגרא זכלה: "כה תברכו וכו' אמור להם. נ"ל בהקדים הא דנאמר בכל מקום 'ידבר ה' וכו' לאמור', היינו דיבור הוא הנכתב בתורה שבכתב, והנדרש בזה בתורה שבעל פה על ידי יתורי אותיות ועל ידי המידות זה נקרא אמירה. ח"ש בכל מקום 'ידבר כו' לאמור', שידרוש את הנכתב בדיבור על ידי אמירה שבתורה שבעל פה".

"והנה גם בבאן 'דבר אל אהרן ואל בניו לאמור', דבר להם האותיות הנכתבים, ותיבנים באמירה הדברים הנזמרים".

"ואמר אחר כך, 'כה תברכו את בני ישראל', באופן זה תברכו גם כן את בני ישראל: לא סגי לכם אמירת התיבות הנכתבים, רק 'אמור להם' - תדרשו בכל פעם מהו הנרצה בברכות הללו, ומה מרומז בהם" עכ"ל ח"ט.

אָרִי פְּסוּחַם שִׁכְרֵי נִבְרָה, אֵתָהּ לְהוֹסֵךְ שְׁלֹמֶם. יְדֵי רִצּוֹן מְשִׁיחֵי עֲלֵי וְעַל קָלִי עֲשֶׂה בֵּית יִשְׂרָאֵל, יְחִים וְרִבְרָה לְמִשְׁפַּחַת שְׁלֹמֶם.

אחד מגדולי הצדיקים בארץ הקודש, כהן מיוחס ונעלה, התבקש כמה וכמה פעמים על ידי תלמידיו שבחוץ לארץ, לבוא אליהם בהדרתו הדרת קודש אל מדינת הים, כדי לרומם ולחזק את בני קהילתו שם. אולם הרב הצדיק היה תמיד מסרב וממאן לצאת מאוירי ארץ ישראל, וטעמו ונימוקו עימו: שבהיותו כהן מיוחס, הרי כאן בארץ הקודש הוא עולה לדוכן מדי יום ביומו לברך את עמו ישראל באהבה, מה שאין כן בחוץ לארץ, שם אין הכתנים מקיימים את מצוותם כי אם במוסף של שלוש רגלים בלבד.

והלא ברכת כהנים מצות עשה דאורייתא היא, ומדי יום ביומו יש בה מצוה דאורייתא מחודשת. כמדפורש ברמב"ם ז"ל בספר המצוות (עשין כו): "שנצטוו הכהנים לברך את ישראל בכל יום, והוא אמרו יתעלה 'כה תברכו את בני ישראל אמור להם' ע"כ.

נמצא, הסעים הרב, כשנחשב חשבונו של עולם, שבכל יום שנעדר הכהן מארץ הקודש בשהייתו במדינת הים, הרי הוא מפסיד אותה מצוה מובחרת ונעלה של 'ברכת כהנים באהבה'. - וכדי שלא להפסיד מצוה יקרה זו ימים רבים וטובים אינו רוצה לעזוב את קדושת ארץ ישראל כלל.

[וכבר נודע כמה גדולי ישראל שבארץ הקודש, שהקפידו כל ימיהם שלא לצאת בשום אופן מחוץ לגבולות ארץ ישראל וקדושתה, ושלא להיטמא בטומאת ארץ העמים. וכל שכן וקל וחומר גבי אלו הכהנים, שנצטוו לברך את עמו ישראל באהבה בכל יום ויום].

אולם כדי להרוות את צימאונם של התלמידים היקרים והאהובים שמועבר לים, נסדר עבורם פתרון נאה, בהתאספם יחדיו באהבים מדי שבוע בלי שיש שם בבית מדרשם, והרב הגה"צ מדבר בפניהם בשידור חי ברוב טובו וחסדו. - ובכך נמצא הכל על מקומו בא בשלום, גם לא נצרך הרב לצאת את גבולות הארץ, וגם בני הקהילה הנאהבים והנעימים לא נגרע חלקם ח"ו, ועליו ומתכנסין בכל שבוע באהבה ואחוה, וזוכים לשמוע ולקבל תורה מפי רבם אהובם ואהובם תמיד. ללמדך עד כמה חשובה ותוצאה היא מצות "ברכת כהנים באהבה" מדי יום ביומו, לברך את בני ישראל בברכה המשולשת בתורה, שלא היה אותו צדיק יכול לוותר על מצוותו הגדולה. ונאלץ בשביל כך שלא לצאת לחו"ל, הגם שהבין היטב לליבם ונפשם של תלמידיו המשתוקקים לחסות בצילו בקירוב ובפש.

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

טעות מכוונת

לכבוד חג השבועות חילקו מאחד מארגוני הצדקה מוצרי חלב מפנקים והודיעו בתא קולי שמשפחות משישה ילדים ומעלה זכאים לקבלת הערכה המכובדת בשעות החלוקה.

אני יוצא מוקדם לכולל ואשתי יוצאת מוקדם לעבודה כך שלא יצא לי או לה לאסוף את הערכה לכבוד החג בשעות החלוקה. כשחזרתי בצהריים שאלה אותי בתי בת העשר מדוע לא קבלנו את הערכה שחולקה בין המשפחות מה גם שהיא ראתה את המשאית עם הערכות ובערכה היו דברים שהיא ממש אוהבת. הסברתי לה שאימא הייתה בעבודה ואבא ככולל והחלוקה הייתה בשעות הלימוד שלי (אני מתחיל מוקדם) ולא שווה לבטל אף רגע אחד של לימוד בעבור כל הון שבעולם כמו שכתוב: "טוב לי תורת פוך מאלפי זהב וכסף" והוספתי להסביר לה בארוכה ובנועם שאם עושים רצון ה' לא מפסידים לעולם ואם ה' ירצה זה יגיע אלינו ואם לא זה הקב"ה לא מוגבל בלשלוח שפע של דברים טובים וטעימים בדרכים שרק הוא יודע איך.

אחר הדברים האלו הסולוארי שלי צלצל. מאחורי הקו מכר שלי ששאל כמה ילדים יש לי ואם אני זכאי לערכה שחילקו ואם כן האם אספתי כבר? לשאלתי על מה כל התחקור הזה הוא השיב: "הבוקר גם אני וגם אשתי הלכנו להביא את הערכה כל אחד בנפרד לא ידענו שהשני כבר לקח ועכשיו יש לי שתי ערכות בבית ואני מחפש מישהו שזכאי ולא אסף אבל בינתיים כולם לקחו כבר ואני רוצה שיהיה גזל בידי חלילה!!!"

לא יודע מי התרגש יותר אני או בתי מה שבטוח שיותר מהמעדנים שהיא קבלה היא שמחה מההשגחה הפרטית שהוא דואג לכל נברא ומלעשות רצונו לעולם לא מפסידים וצעדנו יחד למרחק 2 בניינים מאתנו לאסוף את המגדנות לשמחתנו ולשמחת המשפחה שלקחה כפול. רק כששמע את הסיפור שלנו הוא נרגע והתרגש שהטעות כביכול הסתבר כדיוק אלוקי לעושי רצונו.

בעל המעשה: י. ר.

ומאיך למדנו אגב אורחין מטיב מעשה זעירא זה, שניתן להמציא עצה ופשרה גם בין שני צדדים הפוכים, כאשר הסתדרו כאן יפה שני הצדדים יחדיו, על ידי העברת טיב השיחה בשידור חי. והתקיימה גם השפעת הרב לתלמידיו חוץ לארץ, וגם הקיום שבכל יום את מצות "ברכת כהנים באהבה".

[מתוך שיחה [בשידור] לבני התורה בעייתת לייקוואד יצ"ו] * * *

מן הגר"ז זצוק"ל מבריסק היה נוהג כמנהג כמה מגדולי ישראל, להתפלל את תפילותיו בביתו נאווה קודש, שם היה ממוקם בית מדרש קטן, שבו היה מתפלל במנין חבר תלמידי חכמים מופלגים יראים ושלמים, מסלטה ומשמנה של אנשי ירושלים ת"ו.

אחד מן היקרים שבתורה היה הרה"ג רבי אברהם הכהן ראטה ז"ל, הוא היה 'כהן' ועלה תדיר אל הדוכן במנינו של הרב, ובכך זיכוהו מן השמים לקיים מצות ברכת כהנים בבית מדרשו של הצדיק, ולברך אותו ואת בניו הגאונים זצוק"ל באהבה מדי יום ביומו בברכה המשולשת בתורה.

שבת אחת נצרך ר' אברהם הכהן לצאת בדחיפות לפני חזרת הש"ץ והתעכב זמן מה בחזרתו לבית הכנסת, כשהגיע החזן לברכת 'רצה' ועדיין ר' אברהם הכהן לא הגיע, רצה להמשיך בתפילתו ולדלג על ברכת כהנים.

אך הרב זצוק"ל שהבחין בכך ממקום עומדו הורה לחזן להמתין מעט ולמשיך יותר את התפילה עד שיגיע הכהן, ואכן לאחר המתנה קצרה הגיע ברצף מהירה ר' אברהם הכהן, ועלה אל הדוכן לקיים מצות ברכת כהנים באהבה!

לאחר התפילה שאל ד"ר הר"ר יעקב זוב הכהן אהרונב ז"ל, שנודע כאיש תמים וירא אלקים, והיה רופאו האישי של הבריסקער רב מלפניו, מדוע הורה לעצור את התפילה, ולהמתין כך על ברכת כהנים? [כי היה מנהגו כמו כן, באם נחסר כהן במנינו, לשלוח איש אחד ולבקש בבית הכנסת 'זכרון משה' הסמוך לקרוא לכהן שיוציל בטובו לבוא ולעלות אל הדוכן בביתו, כדי שתתקיים ברכת כהנים].

בתשובה לשאלתו, סיפר לו הבריסקער רב: בצעירותי בעיר 'בריסק' הגדולה לאלקים, היה אבי מורי הגר"ח זצוק"ל רב העיר מתפלל ביום טוב הגדול של שמחת תורה בביתו פנימה, ולקראת ההקפות היה יוצא בהדרת קדשו אל בית הכנסת הגדול, ומשתתף שם יחד עם כל בני קהילתו הקדושה בעריכת שמחת ההקפות.

לאחר שהסתיימה התפילה בבתינו שלחנו אבי הרב לבית הכנסת הגדול, כדי לבדוק היכן אוחזים שם, שידע מתי עליו לצאת אליהם אל ההקפות.

בית הכנסת העירוני לא היה רחוק כל כך, יצאתי מהרה לבית הכנסת לבדוק היכן עומדים הם בתפילתם, ותיכף חזרתי מהרה הביתה, כאשר חזקה עלי מצות כיבוד אב להשיבו את אשר ביקש.

תיכף עם כניסתי שאלני אבי, היכן אוחזים שם עכשיו? ואמרתי לפניו שעתה אוחזים לפני ברכת כהנים.

כששמע אבא מאירי ז"ל שיצאתי מבית הכנסת לפני ברכת כהנים, שאלני בפליאה:

מדוע לא נאשרת כבר לברכת כהנים? - ראה נא את החסידים, נוסעים הם אל הרבי ימים ושבועות, בתקוה שיזכו לקבל שם ברכה טובה מפי הרבי הק', ובתקוות ליבם שאכן אותה ברכה תפעל את פעולתה! - והנה כאן לפניך מן המוכן 'ברכה משולשת', שהקב"ה בכבודו ובעצמו מעיד בה בפרשתנו (ו, כז) "ואני אברככם!" כיצד ניתן להפסיד ברכה שכזו?

מאז, סיים הרב, למדתי לקח בנפשי להבין ולהשכיל בטיב "ברכת כהנים" מה היא, להשתדל להדר אחריה תמיד, ולהתברך מפי עליון, אמן.

[פרסיות, קובץ 33]

* * *

| הפוך בעמוד ד' |

שיגביה 'משתמט' לו ידיים הכהן מן הדוכן, אך אף אחד לא ידע לומר לו דברים ברורים בנידון.

לילה... לאחר כמה דקות בהם 'הסביב' את גודל הפשע החמור שבהתארגנות המחתרתית וכו'... ציונה להעמיד על אתר את הגרודים במרכז, ולהביא את ראש האשמים' לתלייה מיידית לעין כל חבריו, למען ישמעו וייראו!

מתחילה לא רצה הרב לשאלו ישירות מדוע נמנע הוא מברכת כהנים, שמא יש לו איזו סיבה שהוא מתבייש בה. אך לאחר מכן המציא תחבולה בדבר, כאשר היתה לו 'שעת חרותא' מסודרת עם הרבה מבני הקהילה, ללמד לכל אחד את אשר נצרך לו בפרטות, ולהדריך ולייעץ לפניו בענייניו וענייני ביתו. לפיכך כשהגיע תורו של האיש ללמוד עימו

בכל אחד מיושבי הצרף עד שיגלו וימסרו לידו את ה'פושע' המבוקש, יצא לו מידוענו הצעיר מן השורה, ניגש היישר אל מול המפקד האכזר, ובראש מורם הודה ולא בוש: אני הוא זה שארגנתי פה את הכל, ואיני מתבייש ביהדותי כלל וכלל! מחוצף שכמותי! זעם המפקד כשכולו רותח מכעס נורא. - אל הגרודים מידי! סיגן את פקודתו, ותיכף התנפלו עליו כמה חיילים אלימים, תפסוהו בזרועותיו והובילוהו אל הגרודים, כשעיני הכל נשאות בתפילה השמימה, להושיע את ישראל מצרתה הגדולה. האיש הנידון למוות הועלה אל הגרודים, החבל נכרך סביב צווארו, והמפקד הרשע הכריז בקול: יש לך דקות מספר כדי להיפרד מחברייך, בטוים תיפרד מהם לנצח!

לפיכך כשהגיע תורו של האיש ללמוד עימו בזמן המיועד לו, ביקש הרב ללמדו עימו הלכות כהונה, למען יידע את כל ההלכות הנצרכות לכהנים, הן בשמירת טהרתם ויחוסם, ודיני עליה לתורה של כהן, וכמוכן גם הלכות 'נשיאות כפיים'.

הוא החל בחקירה צולבת, גלגות מי היה 'האמרגן' של כל הכינסו הזה, וכיצד הגיעו אלו המצוות לידו? מתחילה שתקו להם כל בני החבורה, ומילאו פיהם מים. אך לאחר שהחל אותו רשע ערץ להפליא מכות קשות ונאמנות בכל אחד מיושבי הצרף עד שיגלו וימסרו לידו את ה'פושע' המבוקש, יצא לו מידוענו הצעיר מן השורה, ניגש היישר אל מול המפקד האכזר, ובראש מורם הודה ולא בוש: אני הוא זה שארגנתי פה את הכל, ואיני מתבייש ביהדותי כלל וכלל!

יום אחד בעת שעסקו יחדיו בארבים בדיני נשיאות כפיים, ושקלו וטרו בכמה שאלות שהתעוררו בהלכות הללו, התעורר לב האיש, ופתח לפתע מעצמו את סגור ליבו בפני הרב, וכה אמר:

האיש הצידיק עולה תמימה, פתח את פיו והחל מדבר אל אחיו בקול בוכים ובהתלהבות עצומה, וכה אמר: טייערע ברודע! [אחים יקרים], מה אוכל לומר בפניכם בדקותי האחרונות עלי אדמות?

הנה בהיותי אך לפני שנים אחדות במחנה עבודה נאצי, אי שם על אדמת גרמינה הרחוקה, סבלנו שם מרוות בשבר בת עמי, מפקד המחנה היה אכזרי כחית טרף רחל, וכל יושבי המחנה התענו מאוד תחת ידו העריצה.

דעו לכם נאמנה שהנינו כהן! בן למשפחת כהנים מיוחסת, אבקשה נא בזאת לברך אתכם בברכת כהנים באהבה!

היינו שם כמה חברים יחדיו, צעירים ותוססים, יהודים שחייהם נגדעו בבת אחת והושלכו אחר גוים בשנים הטובות והמשוכחות שבחייהם אל מחנות העינוי של עבודת פרך, וסבלנו הכל בדומיה. והנה הלכנו חודש ניסן, וחג התעורר מצד קרב ובא, התארגנו להם החברים יחדיו לטכס עצה ותחבולה כיצד לחוג את הפסח, וכיצד להכין את המצות לקראת החג. היה שם יהודי צעיר אחד, שהיה חגור בעוז ותעצומות, ואש קודש בערה בו תדיר, בכל דבר שבקדושה היה משתדל במסירות נפש לקיימו גם בתנאים הקשים והמשפילים שבמחנה. וברוב תושייתו ועוז רוחו הצליח להכין מספר מצות כשרות לפסח, תחת אפם של הקלגסים הרשעים.

ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום! ההתרגשות וההתעוררות העצומה שנתפסה באותה ברכת כהנים בכל בני המחנה אינה ניתנת לתיאור! היו שם באותו ליל סדר בעת קדוותא דצפרא בעת הרצון הגדול של לפנות בוקר בכיות נוראות עם סימום את ברכתו הנאצלה, עלתה נשמתו הטהורה בסערה על המוקד, וזכה בעקידתו לעשות קידוש השם עצום - ה' ינקום דמו!

§ § §

בשנים הראשונות שלאחר השואה, כאשר עלו והתקבצו עם שרירי חרב אחד מעיר ושנים ממשפחה, התאחדו יחדיו כמה עשרות ניצולים גלמודים שהחלו לשקם את חייהם מחדש, והקימו קריה נאמנה בארץ הקודש, שם בנו כמוכן בית כנסת יפה ונכבד, ואף חיפשו ומצאו להם רב ורועה, איש תלמיד חכם וצדיק משכמו ומעלה, שניאות להנהיג ברמה את הקהילה החדשה, וללוות אותם בכל סדר תקומת חייהם מן המסד ועד הטפחות.

זמן רב נצרך לו לרב, כדי לנחם ולהרגיע את אותו כהן ניצול שואה מן הטראומה הקשה שחוזה, ואט אט הסביר לו שאי רצון שמים למנוע מישראל את ברכתם. - אדרבה, הסביר לו הרב בנועם, ככל שתוסיף ותתגבר להדר יותר במצות ברכת כהנים באהבה, תמשך יותר לעורר ולהנציח את אותה ברכת כהנים מופלאה שנאמרה על קידוש השם בגרודים המוות!

הרב הצעיר נכנס לתפקידו בכל כוחותיו וכישרונותיו, ובעיקר נצרך ללמד את העם יסודות דת תורה, מאחר ובשנות המלחמה לא היו יכולים לעסוק בתורה כדבעי, ונחסרו להם יסודות רבים בהלכה ובמוסר והשקפה טהורה, ואת כל זאת היה הרב מלמד להם בסבלנות ובמתינות, כדי להשלים להם את החסר.

ואכן סבר אותו כהן וקביל, והחל להקפיד לקיים את מצוותו בהידור כראוי, ולברך ברכת כהנים בקול גדול והתלהבות ושמהה עצומה. - והיה תמיד אומר, שזכה בימי השואה לראות שיעור מאליך ומוחשי, כיצד מקיימים מצות ברכת כהנים באהבה!

אחד מבני אותה קריה חדשה היה איש כהן, שהוא ומשפחתו היו מוכרים וידועים לרב ולשאר בני הקהילה בחזקת כהנים, והיה אף עולה אל התורה בעלייה של כהן כדת. אך ממצות ברכת כהנים היה מתחמק תדיר, בכל פעם היה מוצא איזו אמתלא שלא להימצא בבית הכנסת בשעה שצריך לעלות לדוכן, או שהיה מאריך בשמונה עשרה עד לאחר ברכת כהנים וכיוצא בזה.

כשראה זאת הרב החדש התפלא על כך, מדוע זה לא יגש אותו כהן ויעלה לדוכן עם כל אחיו הכהנים? הוא ניסה קצת לברר בעדינות אצל חבריו וידידיו אם ידועה להם אולי איזו סיבה

ינתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

על הברכה יעמדו התורמים להפצת העלון

לע"י יעקב צבי בן ישראל לע"י מרת הינדל בת משה ורסיהו ובלומה יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה לע"י מרת הינדל בת משה ורסיהו ובלומה לע"י מרת טילה רחא לרפואה שלימה

יר"ל ע"י קהילת יבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגזיך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ ההדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

